

GOSPODARSTVO SAŠA REGIJE V LETU 2021

Gospodarstvo SAŠA regije doseglo najboljše rezultate poslovanja v zadnjih petih letih

Pred vami je poročilo o poslovanju gospodarstva SAŠA regije v preteklem letu. Po upadih v letu 2020 smo tako pričakovali razmeroma velike rasti. Slednja je bila zaznana predvsem pri samih prihodkih podjetij. V preteklem letu skoraj ni bilo panoge, kjer rast nebi bila prisotna. Naj izraziteje so bile rasti v dejavnostih, ki so bile med pandemijo najbolj prizadete. Torej kulturna, razvedrilna, rekreacijska dejavnost in gostinstvo. A prav tako tudi v ključnih panogah predelovalnih dejavnosti in trgovine je bila rast organskega poslovanja in produktivnosti izredno velika.

Na območju SAŠA regije je v letu 2021 poslovalo skupno 3.805 gospodarskih subjektov (210 več kot v letu 2020), od tega 1228 gospodarskih družb (58 več kot predlani), 2.570 samostojnih podjetnikov (154 več kot leta 2020) in 7 zadrug (dve manj kot predlani). Letna poročila je za minulo leto oddalo 1.449 samostojnih podjetnikov, preostalih 1.121 jih je bilo obdavčenih na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, ki niso zavezani k predložitvi letnih poročil. Iz tega razloga njihovi rezultati v tem poročilu niso zajeti.

Po podatkih Poslovnega registra Slovenije je bilo v letu 2021 v SAŠA regiji na novo registriranih 530 poslovnih subjektov (92 več kot predlani), izbranih pa 284 poslovnih subjektov (85 manj kot predlani). V lanskem letu je bilo uvedenih 15 stečajnih postopkov (3 manj kot predlani) in 4. postopki prisilne poravnave (predlani dva).

Gospodarske družbe, samostojni podjetniki in zadruga so skupaj:

- zaposlovali 18.569 delavcev (na podlagi delovnih ur) oziroma 8,5 % več kakor v letu 2020;
- ustvarili 4.528.885 tisoč evrov prihodkov (1.453.023 več kakor v letu 2020);
- ustvarili 4.460.925 tisoč evrov odhodkov (1.137.483 več kakor v letu 2020);
- ustvarili 963.417 tisoč evrov neto dodane vrednosti (273.800 več kakor v letu 2020);
- izkazali 113.264 tisoč evrov čistega dobička (48.637 več kakor v letu 2020);
- izkazali 55.048 tisoč evrov čiste izgube (medtem ko je le ta v letu 2020 znašala 317.720);
- izkazali 58.216 tisoč evrov neto čistega dobička (medtem ko so predlani izkazali 253.093 tisoč evrov neto čiste izgube).

Glede na število gospodarskih subjektov je bilo tudi lani v SAŠA regiji največ samostojnih podjetnikov 67,5 %, gospodarskih družb je bilo 32,3 %, zadrug pa 0,2 %. Glede na število zaposlenih v gospodarstvu SAŠA regije so imele največji delež gospodarske družbe (91,8 %), samostojni podjetniki so imeli 7,8 odstotni delež, zadruga pa 0,4 %. Upoštevajoč obseg prihodkov so največji delež prav tako zavzemale gospodarske družbe (96 %), samostojni podjetniki so ustvarili 3,4 % prihodkov, zadruga pa 0,6 %.

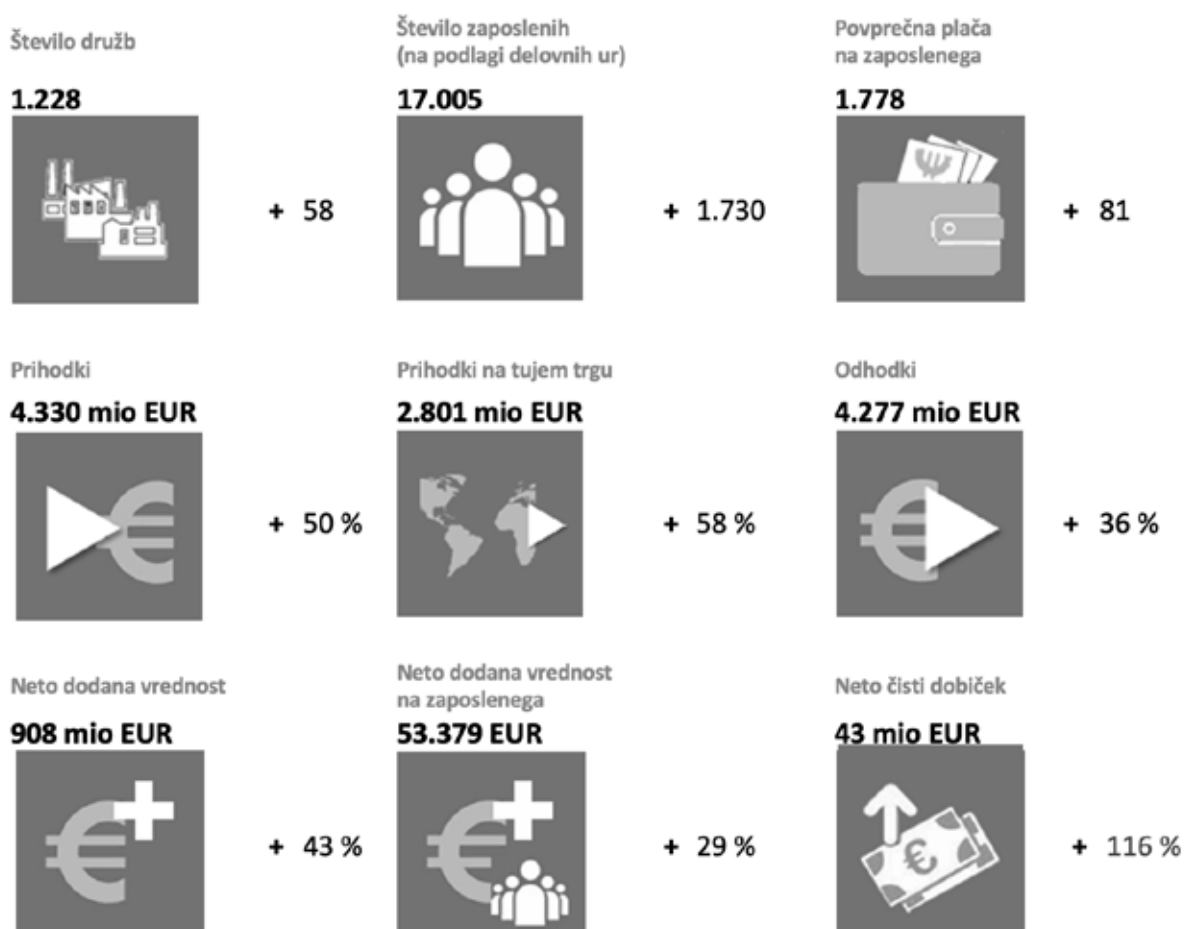
Direktor Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice
Rok Plankelj

Poslovanje gospodarskih družb v SAŠA regiji v letu 2021

Z najvišjim čistim dobičkom v zadnjih petih letih

Poslovanje gospodarskih družb SAŠA regije v letu 2021 in primerjava z letom 2020:

Družbe so v letu 2021 nadaljevale s pozitivnimi trendi poslovanja.

Tako kot na ravni države, je tudi gospodarstvo v SAŠA regiji v lanskem letu dobro okrevalo in doseglo najboljše rezultate poslovanja v zadnjih petih letih. Ustvarili so za pet desetlin več prihodkov kot v letu 2020 in poslovno leto 2021 po zadnjih treh letih zaključili v zelenih številkah.

Gospodarske družbe Saša regije kažejo na sprostitev gospodarskega krča zaradi epidemije koronavirusa in sunkovit porast poslovanja. Tako so poslovno leto 2021 zaključile s pozitivnim poslovnim izidom, v znesku 43 mio evrov, kar po absolutni vrednosti pomeni najvišji čisti dobiček v zadnjih petih letih.

V primerjavi z letom 2020 in glede na situacijo, v kateri so se znašli poslovni subjekti (epidemija COVID-19), so gospodarske družbe v letu 2021 ponovno zaživele, dosegale so boljše rezultate kot leto prej in tako ublažile posledice pandemije. Družbe so povečale število zaposlenih, dosegle najvišje zneske prihodkov, čistih

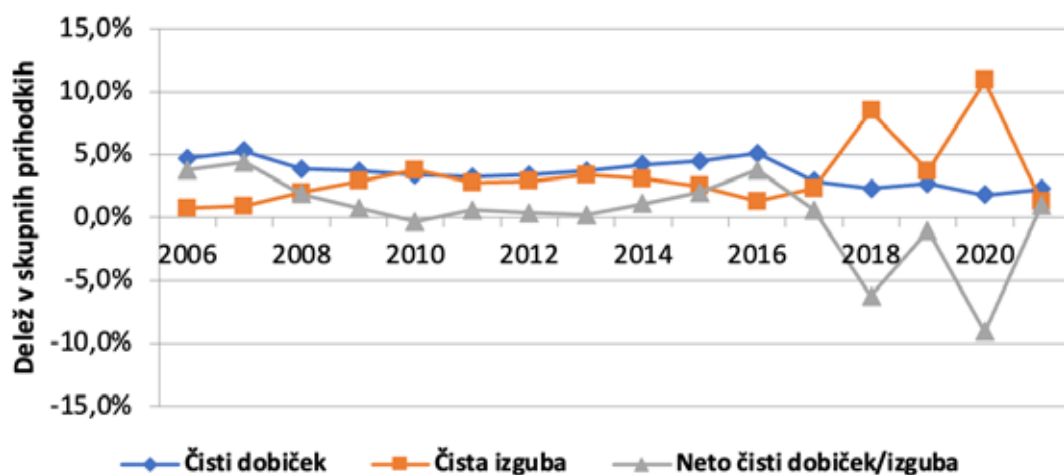
prihodkov od prodaje in kljub višjim zneskom odhodkov izkazale rast pomembe postavke poslovnega izida, to je neto dodane vrednosti in neto dodane vrednosti na zaposlenega. Neto celotni dobiček, kot razlika med prihodki in odhodki, je v letu 2021 višji za 121 %, neto čisti dobiček pa za 116 %.

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v tisoč EUR			
	Letno poročilo za leto 2021		Letno poročilo za leto 2020	
	2021	2020*	2020**	2019
Število družb	1.228	1.228	1.170	1.170
- od tega: ustanovljenih pred letom poročanja	1.158	1.175	1.114	1.114
- od tega: ustanovljenih v letu poročanja	70	53	56	56
Število zaposlenih	17.005	15.276	17.005	15.276
Prihodki	4.329.868	2.890.700	4.329.868	2.890.700
Odhodki	4.277.210	3.146.800	4.277.210	3.146.800
Neto celotni dobiček	52.658	-256.100	52.658	-256.100
Čisti dobiček	97.209	51.785	97.209	51.785
Čista izguba	54.273	313.291	54.273	313.291
Neto čisti dobiček	42.937	-261.506	42.937	-261.506

Opomba: * Podatki za leto 2020 iz letnih poročil za leto 2021

** Podatki za leto 2020 iz letnih poročil za leto 2020

Delež čistega dobička, čiste izgube in neto čistega dobička ali neto čiste izgube v skupnih prihodkih po letih

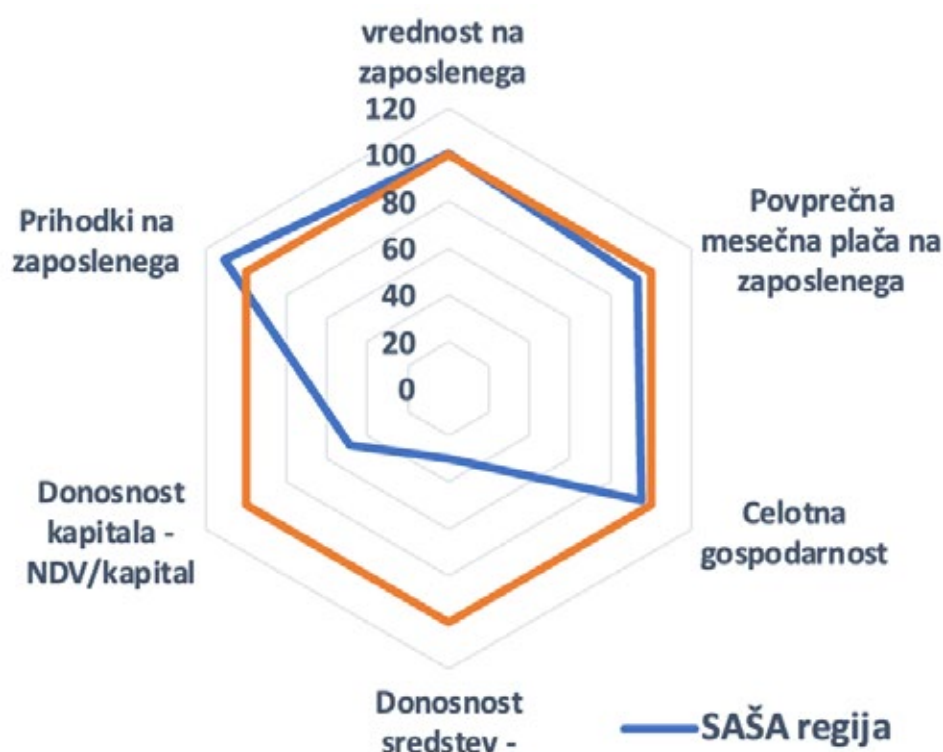

V letu 2021 so družbe imele najvišji delež neto čistega dobička v skupnih prihodkih v zadnjih letih, 1,0 %, glede na prikazana leta v predhodnem grafu. Neto čisti dobiček družb je znašal 42.937 tisoč evrov ali 116 % več kot leta 2020. Tudi drugi deleži postavk poslovnega izida v skupnih prihodkih so bili naj bolj ugodni v letu 2021.

V letu 2021 so družbe izkazale tudi **najbolj ugodne kazalnike donosnosti**. Tako je kazalnik čiste donosnosti kapitala, izračunan iz razmerja med neto čistim dobičkom in povprečnim kapitalom, znašal 0,972, kar pomeni, da so družbe v letu 2021 na 100 evrov kapitala ustvarile 97,2 evra neto čistega dobička in imele najvišjo vrednost tega kazalnika v zadnjih petih letih. Tudi kazalnik donosnosti sredstev, izračunan iz razmerja med neto dodano vrednostjo in povprečnimi sredstvi, je bil v letu 2021 zelo ugoden, 0,309, kar pomeni, da so družbe na 100 evrov sredstev ustvarile 30,9 evrov neto dodane vrednosti, kar je tudi največ v zadnjih petih letih. Družbe so tudi v letu 2021 izkazale nižji delež kapitala v strukturi obveznosti do virov sredstev glede na leto prej, 30,6 %. V letu 2021 je ponovno prekinjen tudi trend rasti vrednosti razmerja med finančnim dolgom in denarnim tokom iz poslovanja (EBITDA11). V letu 2021 je vrednost tega kazalnika znašala 2,366, v letu 2020 pa 4,953, v letu 2019 pa 9,366.

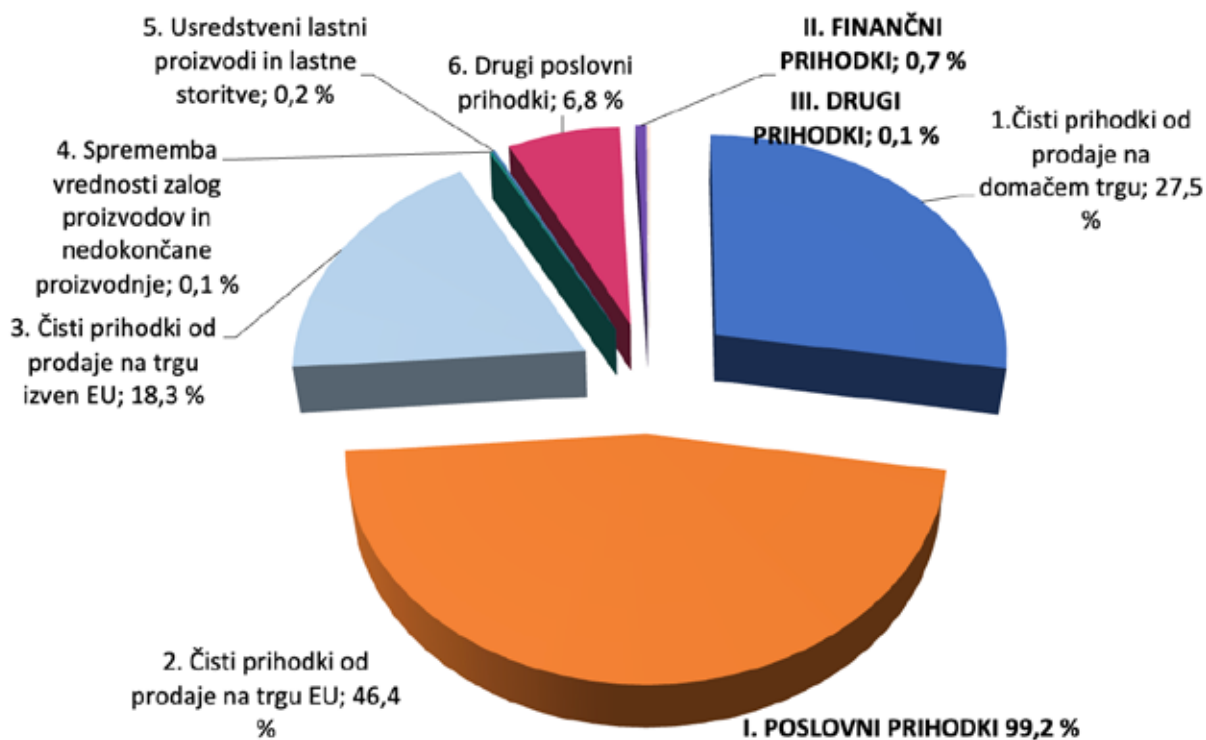
V letu 2021 so družbe izboljšale kazalnike produktivnosti, izračunani iz razmerja med neto dodano vrednostjo in čistim poslovnim izidom na zaposlenega. Kazalniki merijo učinke poslovnega procesa glede na vloženo delo in kot prvine poslovnega procesa upoštevajo le število zaposlenih. Celotni prihodki na zaposlenega so v letu 2021 bili višji za 35 % kot v letu 2020, posledično so družbe po treh letih pridelale ponovno pozitiven poslovni izid na zaposlenega, tudi neto dodana vrednost na zaposlenega in povprečna plača na zaposlenega sta bili najvišji v zadnjih petih letih. Družbe beležijo povečanje mesečne plače na zaposlenega, ki je znašala 1.778 evrov in bila večja za 81 evrov.

Razvojna mreža gospodarskih družb SAŠA regije v primerjavi s Slovenijo

Prihodki

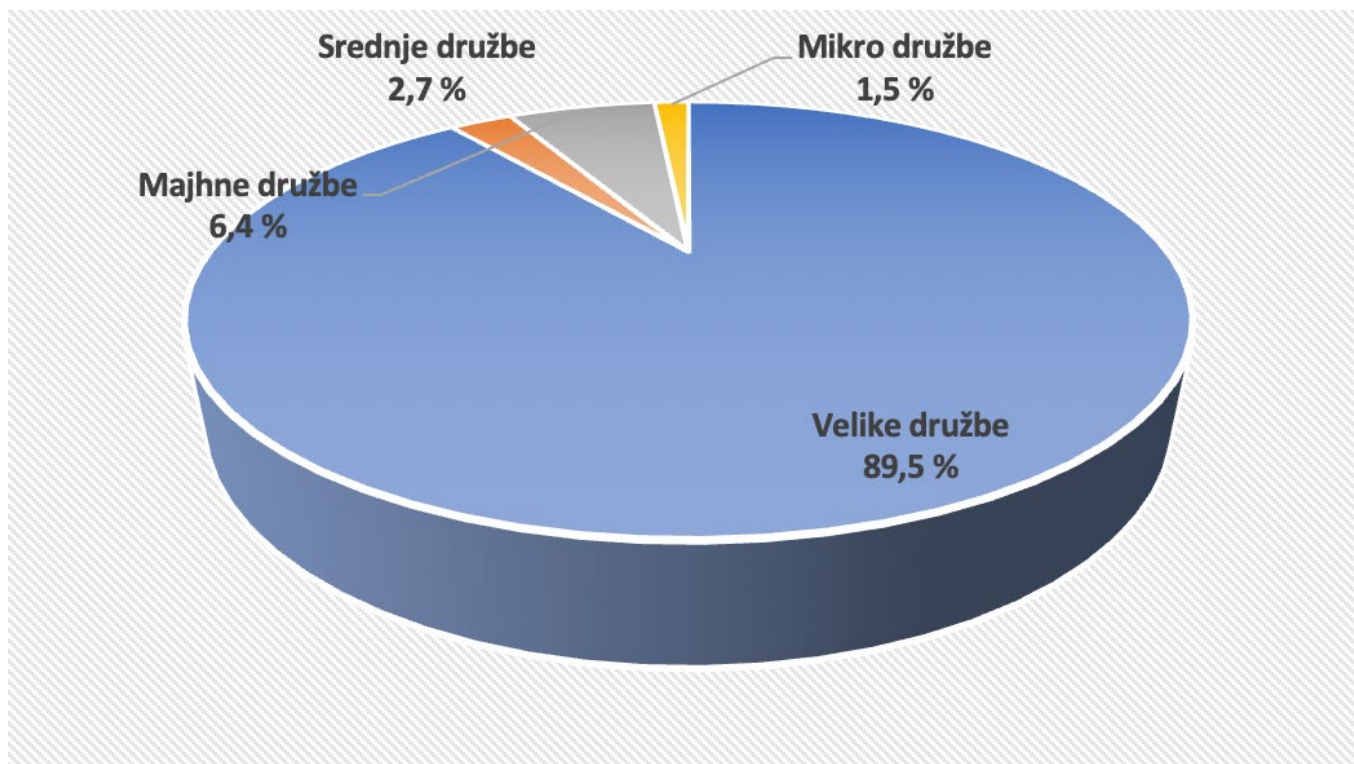
Družbe so v letu 2021 ustvarile **4.329.868 tisoč evrov prihodkov**, 50 % več kot v letu 2020, cene življenjskih potrebščin pa so se povečale za 1,9 %. Na povečanje prihodkov so najbolj vplivale družbe s področja predelovalnih dejavnosti in sicer v družbah katere se ukvarjajo s proizvodnjo električnih naprav. Večino celotnih prihodkov, 99,2 %, so pomenili poslovni prihodki, 0,7 % finančni prihodki in 0,1 % drugi prihodki. V strukturi celotnih prihodkov se je v primerjavi z letom 2020 znižal delež poslovnih prihodkov (za 0,4 odstotne točke), povečal pa delež prihodkov iz financiranja (za 0,4 odstotne točke), delež drugih prihodkov je že nekaj let enak.

Družbe so v letu 2021 izkazale **4.297.262 tisoč evrov poslovnih prihodkov**, kar je za 49 % več kot v letu 2020. Največ poslovnih prihodkov, 2.007.616 tisoč evrov (46,4 %), so družbe ustvarile s prodajo na trgu EU, s prodajo na domačem trgu 1.189.591 tisoč evrov (27,5 %) in s prodajo na trgu izven EU 793.458 tisoč evrov (18,3 %).

V strukturi poslovnih prihodkov se je v primerjavi z letom 2020 povečal le delež čistih prihodkov od prodaje na trgu EU (od 42,5 % na 46,4 %). Prihodki od prodaje na domačem trgu so se povečali za 15 %, na trgu izven EU za 47 % in najbolj na trgu EU za 64 %.

Čiste prihodke od prodaje na tujem trgu je ustvarilo 418 družb, od tega 7 velikih družb, 17 srednjih, 119 majhnih in 275 mikro družb. Delež prihodkov na tujem trgu v letu 2021 po velikosti družb je razviden iz naslednjega grafičnega prikaza:

Finančni prihodki so znašali **30.007 tisoč evrov** ali za kar trikrat več kot v letu 2020.

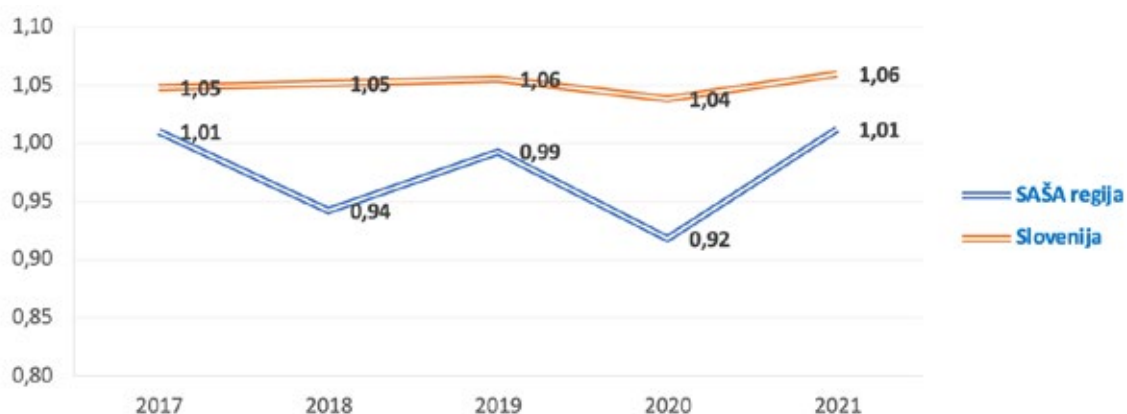
Drugi prihodki so znašali **2.599 tisoč evrov** ali 9 % manj kot v letu 2020. Ta vrsta prihodkov obsega zlasti prejete subvencije, dotacije, odškodnine in kazni kakor tudi vse ostale prihodke, ki niso povezani s poslovnimi učinki.

Odhodki

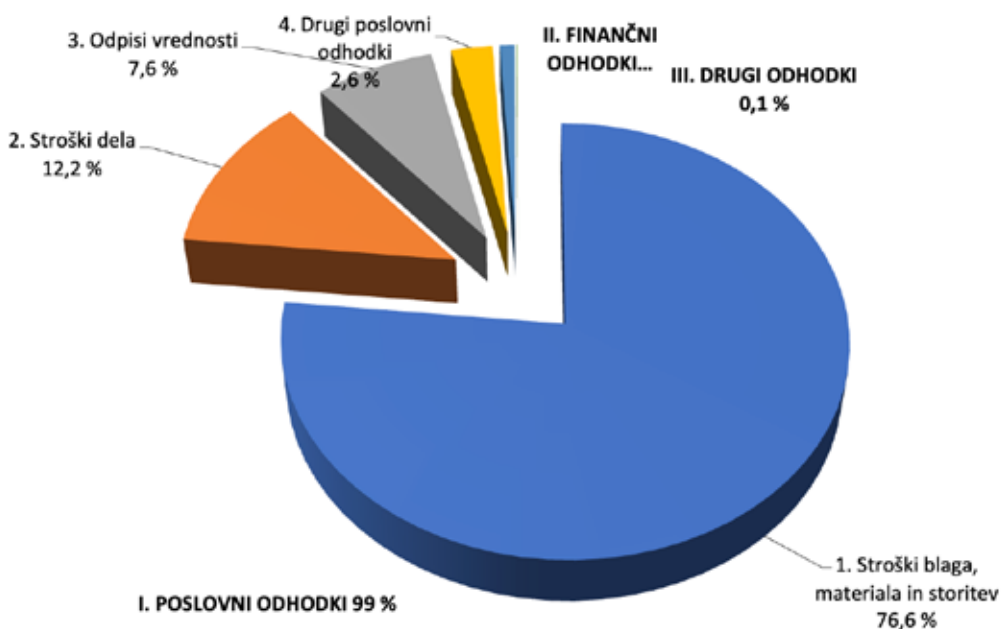
Družbe so v letu 2021 izkazale **4.277.210 tisoč evrov odhodkov**, 36 % več kot v letu 2020. V letu 2021 je bila stopnja rasti odhodkov nižja od stopnje rasti prihodkov, zato se je vrednost kazalnika celotne gospodarnosti izboljšala.

Dinamika kazalnika celotne gospodarnosti je prikazana v naslednjem grafičnem prikazu:

Večino celotnih odhodkov, 99 %, so pomenili poslovni odhodki, 0,9 % finančni odhodki in 0,1 % drugi odhodki. V primerjavi z letom 2020 se je povečal delež poslovnih odhodkov (za 37%), zmanjšal pa delež finančnih odhodkov (za 10 %).

Struktura posameznih vrst odhodkov v letu 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Družbe so v letu 2021 ugotovile 4.235.299 tisoč evrov poslovnih odhodkov, 37 % več kot v letu 2020.

Med poslovnimi odhodki so bili po obsegu največji **stroški blaga, materiala in storitev**. V letu 2021 so družbe obračunale 3.276.499 tisoč evrov teh stroškov, kar je za 52 % več kot v letu 2020. Med poslovnimi odhodki so se **stroški dela** povečali za 15 %. Med stroški dela je bilo 69,6 % stroškov plač, 13,9 % stroškov pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj in 16,5 % drugih stroškov dela.

Stroškom dela ustrezajo obračunane obveznosti do zaposlenih, ki zaposlenim pripadajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, kolektivne pogodbe in Zakona o delovnih razmerjih.

Plače obračunavajo družbe v bruto znesku, vključno z nadomestili plač, ki jih zaposleni prejema za čas, ko ne delajo, in bremenijo delodajalca.

Družbe so v letu 2021 za plače namenile 362.732 tisoč evrov, 17 % več kot v letu 2020. V letu 2021 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega v družbah 1.778 evrov, v letu 2020 pa 1.691 evrov. V družbah s področja rudarstva je bila mesečna povprečna plača na zaposlenega 2.729 evrov, s področja oskrbe z električno energijo je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega 2.696 evrov, s področja oskrbe z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja 2.079 evrov, v družbah s področja strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti 2.016 evrov in v družbah s področja predelovalnih dejavnosti 1.749 evrov. V letu 2021 so najvišjo povprečno mesečno plačo na zaposlenega imele družbe s področja rudarstva 2.729 evrov, najnižjo pa s področja kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti 995 evrov.

Povprečna bruto plača na zaposlenega po občinah v letu 2021:

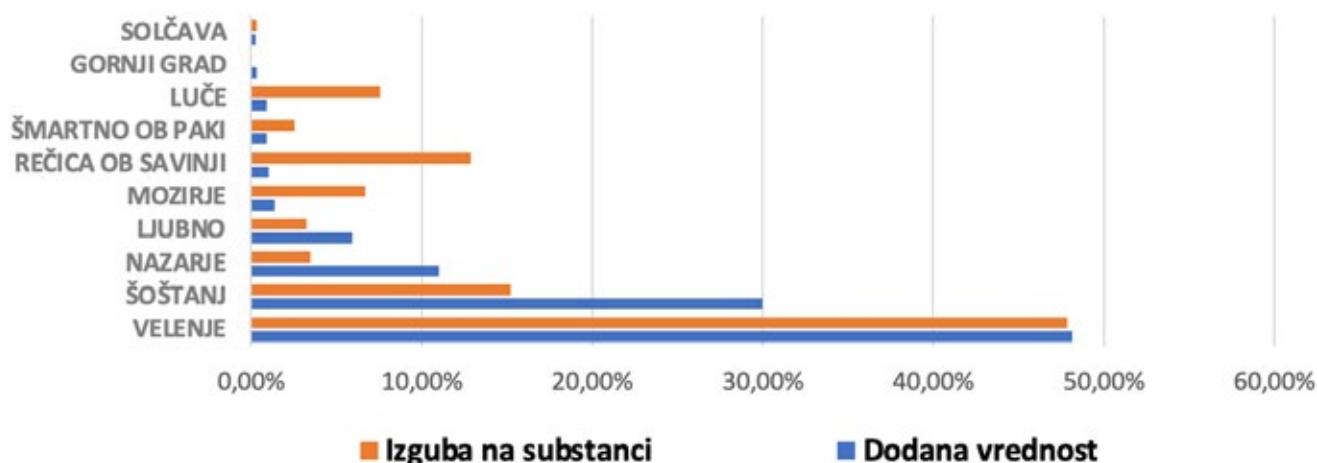
Finančni odhodki so znašali **39.572 tisoč evrov** in so bili v primerjavi z letom 2020 manjši za 10 %. Na zmanjšanje so vplivali finančni odhodki iz oslavitve in odpisov finančnih naložb, manjši za 61 %, in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti, večji za 37 %. Najobsežnejši finančni odhodki iz finančnih obveznosti, 34.140 tisoč evrov, so bili manjši za 11 %, verjetno tudi zaradi spremenjenega računovodenja poslovnih najemov. Družbe so v letu 2021 obračunale **2.340 tisoč evrov drugih odhodkov**, 8 % več kot v letu 2020. Ta vrsta odhodkov obsega denarne kazni in odškodnine, donacije in subvencije, dotacije in podobne odhodke, ki niso povezani s poslovnimi učinki. Družbe Saša regije se po doseženih prihodkih in odhodkih lahko primerjajo z družbami v goriški regiji in obalno-kraški regiji. Za družbami Saša regije pa zaostajajo družbe iz pomurske in koroške regije.

Dodana vrednost in izguba na substanci

Dodana vrednost je novo ustvarjena vrednost in izraža predvsem gospodarsko aktivnost družb.

Dodana vrednost v znesku **908.256 tisoč evrov**, za 43 % več kot v letu 2020, je ugotovilo **1.018 družb** ali 82,9 % vseh. **Izguba na substanci** v znesku **544 tisoč evrov**, za 34 % manj kot v letu 2020, je izkazalo **167 družb**, 13,6 % vseh.

Struktura dodane vrednosti družb v letu 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Družbe so v letu 2021 ustvarile **907.712 tisoč evrov neto dodane vrednosti**, 13, 43 % več kot v letu 2020. Njen delež v prihodkih vseh družb se je znižal na najnižjo vrednost v zadnjih petih letih, od 23,8 % v letu 2019, 22,0 % v letu 2020 na 21,0 % v letu 2021.

Neto dodana vrednost na zaposlenega je znašala **53.379 evrov**, 29 % več kot v letu 2020. Najvišjo neto dodano vrednost na zaposlenega so dosegli zaposleni družb iz področja **oskrbe z električno energijo, plinom in paro v znesku 730.145 tisoč evrov**.

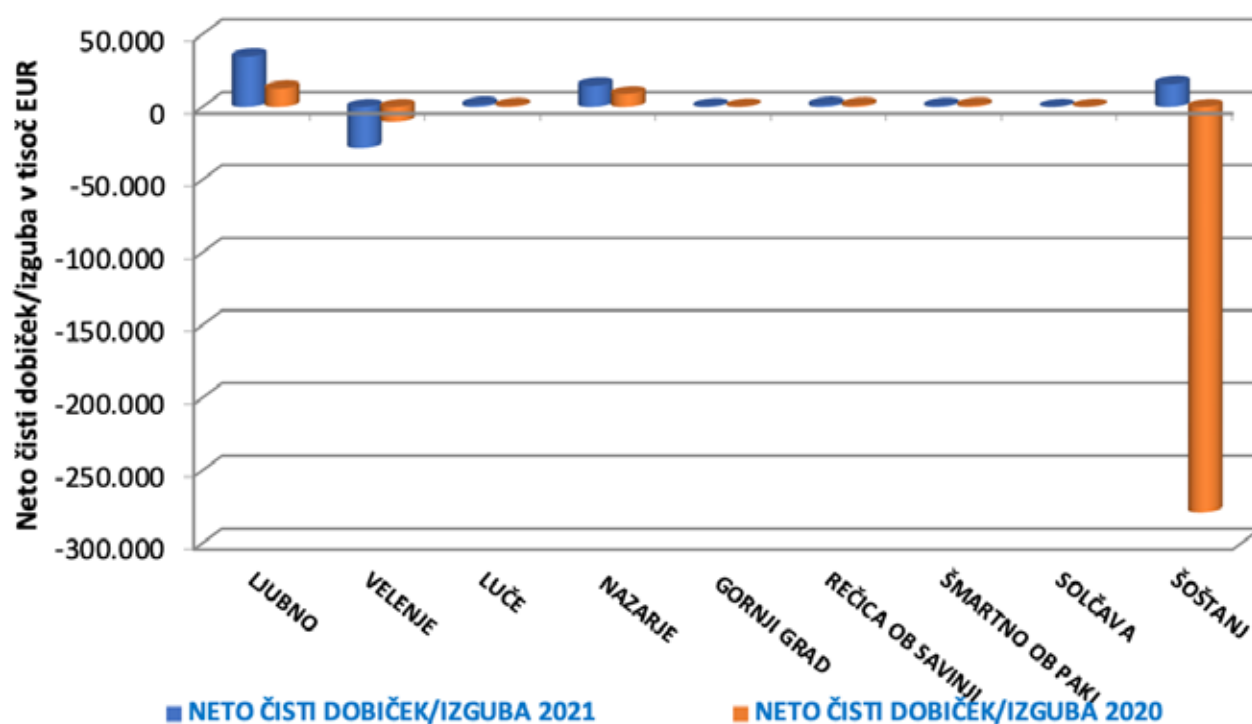

Čisti dobiček in čista izguba

Čisti dobiček v znesku 97.209 tisoč evrov je v letu 2021 izkazalo **877 družb**, to je 71,4 % vseh. Čisti dobiček se je v primerjavi z letom 2020 **povečal za 88 %**. Povečal se je tudi njegov delež v prihodkih vseh družb, od 1,8 % v letu 2020 na 2,2 % v letu 2021. Družbe s čistim dobičkom so imele **9.013 zaposlenih**, kar je 53 % vseh zaposlenih. Najvišje zneske čistega dobička so dosegale družbe iz predelovalnih dejavnosti in iz področja finančne in zavarovalniške dejavnosti. V 21 družbah, v katerih je vsaka ustvarila več kot 500 tisoč evrov čistega dobička, so skupaj ugotovili 70,8 % čistega dobička vseh družb. V 338 družbah ugotovljeni čisti dobiček ni presegel 5 tisoč evrov in so ustvarile 0,6 % čistega dobička vseh družb.

Čista izguba v znesku 54.273 tisoč evrov je v letu 2021 izkazalo **306 družb**, to je 24,9 % vseh družb. V primerjavi z letom 2020 je bila čista izguba nižja za 83 %. Zmanjšal se je tudi njen delež v prihodkih vseh družb, od 10,9 % iz leta 2020 na 1,3 % v letu 2021. Ta delež je najnižji v zadnjih petih letih. Družbe s čisto izgubo so imele **7.987 zaposlenih, kar je 47 % vseh zaposlenih**. Večje zneske čiste izgube (nad 500 tisoč evrov) je v letu 2021 ugotovilo 7 družb. Skupaj so imele **49.749 tisoč evrov čiste izgube**, kar je 91,7 % celotne čiste izgube. **Neto čisti dobiček** je v letu 2021 znašal **42.937 tisoč evrov**, v letu 2020 je bila neto čista izguba v vrednosti 261.506 tisoč evrov.

Struktura čistega dobička družb 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Sredstva in obveznosti do virov

Družbe so na dan 31. 12. 2021 izkazale **3.098.239 tisoč evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 12 % več kot na dan 31. 12. 2020. Družbe so na dan 31. 12. 2021 izkazale 54,8 % dolgoročnih sredstev, 41,7 % kratkoročnih sredstev in 3,5 % kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev. Povečale so delež kratkoročnih in zmanjšale delež dolgoročnih sredstev.

Struktura sredstev in obveznosti do virov sredstev od koncu leta 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Dolgoročna sredstva so znašala **1.697.149 tisoč evrov**, 1 % manj kot na dan 31. 12. 2020. Med dolgoročnimi sredstvi je bilo največ opredmetenih osnovnih sredstev, 39,5 % in dolgoročnih finančnih naložb, 6,4 %.

Opredmetena osnovna sredstva kot najpomembnejša skupina dolgoročnih sredstev so znašala 1.225.077 tisoč evrov, 9 % manj kot ob koncu leta 2020. Njihov delež v strukturi vseh sredstev se je zmanjšal od 48,7 % na 39,5 % konec leta 2021.

Druga pomembnejša skupina sredstev so **kratkoročna sredstva**, ki so ob koncu leta 2021 znašala **1.293.165 tisoč evrov**, 34 % več kot konec leta 2020. Med kratkoročnimi sredstvi je bilo največ kratkoročnih poslovnih terjatev, 22,6 %, zalog, 11,5 % in denarnih sredstev, 3,9 %.

Med obveznostmi do virov sredstev je bilo na dan 31. 12. 2021 41,0 % kratkoročnih obveznosti, 30,6 % kapitala, 19,2 % dolgoročnih obveznosti in 9,3 % rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev.

Ob koncu leta 2021 so imele družbe **948.048 tisoč evrov kapitala**, 3 % več kot ob koncu leta 2020. Njegov delež v strukturi virov sredstev se je znižal iz 33,2 % konec leta 2020 na 30,6 % ob koncu leta 2021.

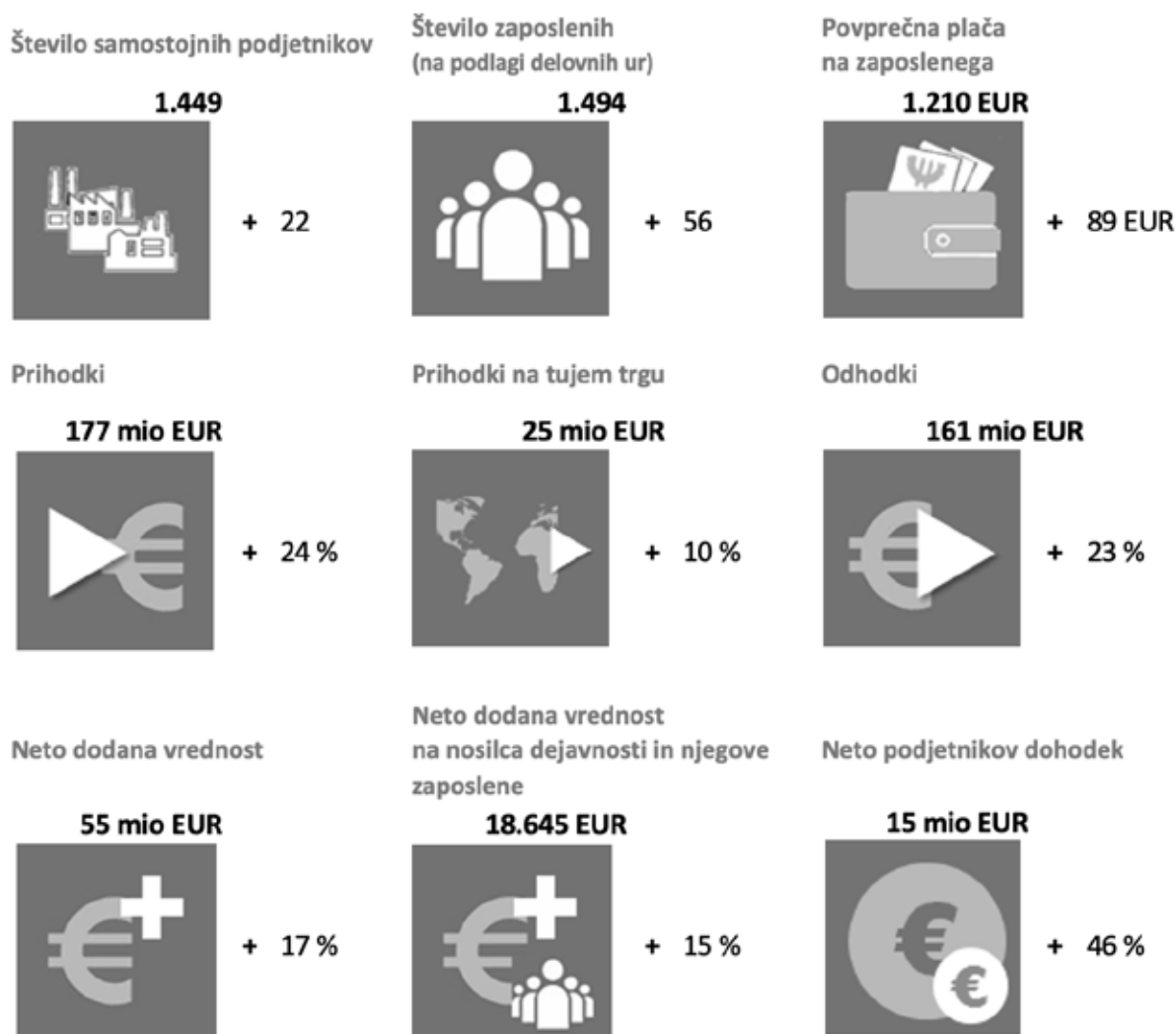
Dolgoročne obveznosti družb so na dan 31. 12. 2021 znašale **596.103 tisoč evrov**, 10 % manj kot konec leta 2020. Med dolgoročnimi obveznostmi je bilo 18,6 % finančnih in 0,4 % poslovnih obveznosti, preostali del pa so pomenile odložene obveznosti za davek, katerih delež je ostal nespremenjen.

Ob koncu leta 2021 so **kratkoročne obveznosti** družb znašale **1.268.819 tisoč evrov**, 33 % več kot ob koncu leta 2020. Med kratkoročnimi obveznostmi je bilo 30,0 % poslovnih in 10,9 % finančnih obveznosti.

Poslovanje samostojnih podjetnikov v SAŠA regiji v letu 2021

Produktivnejši od povprečja Slovenije

Poslovanje samostojnih podjetnikov SAŠA regije v letu 2021 in primerjava z letom 2020:

Tudi podjetniki SAŠA regije so v letu 2021 **močno okrepili svoj ekonomski položaj**. Ustvarili so 177 milijonov evrov prihodkov in jih glede na leto prej povečali za slabo četrtno.

Število zaposlenih so povečali za 3,8 % in zvišali **plače** v povprečju za 7,9 % ali realno za 5,9 %. Skupaj z njimi so za 17 % **izboljšali produktivnost** oziroma doseženo **dodano vrednost**. Leto 2021 so zaključili s precej **okrepljenim neto podjetnikovim dohodkom**.

Poslovanje samostojnih podjetnikov SAŠA regije v letu 2021 in primerjava z letom 2020:

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v tisoč EUR			
	Letno poročilo za leto 2021		Letno poročilo za leto 2020	
	2021	2020*	2020**	2019
Število majhnih samostojnih podjetnikov	1.449	1.427	1.427	1.427
Število zaposlenih	1.494	1.439	1.472	1.456
Prihodki	176.500	141.932	150.838	150.178
Odhodki	161.394	131.554	139.984	139.536
Podjetnikov dohodek	15.881	11.577	12.159	11.523
Negativni poslovni izid	774	1.119	1.305	880
Neto podjetnikov dohodek	15.106	10.379	10.854	10.643

Opomba: *Podatki za leto 2020 iz letnih poročil za leto 2021

**Podatki za leto 2020 iz letnih poročil za leto 2020

Podjetniki so v letu 2021 **okrepili poslovno uspešnost in povečali svojo ekonomsko moč**. Prihodki in odhodki so bili višji za slabo četrtino, zato je **kazalnik celotne gospodarnosti** bil v letu 2021 najvišji v zadnjih petih letih. Podjetniki so na 100 evrov odhodka izkazali 109 evrov prihodka. Povprečna **mesečna bruto plača** se je lani znašala 1.210 evrov in je bila za 89 evrov višja glede na leto prej.

Premoženje podjetnikov v primerjavi z letom 2020 se je **povečalo** za dobro desetino, upoštevano letno rast cen pa za 5,9 %. Struktura financiranja sredstev dokaj ugodna, saj so podjetniki z najkvalitetnejšimi viri pokrili vsa dolgoročna sredstva in zaloge ter še del kratkoročnih sredstev, s čimer so ohranili stabilen premoženjsko finančni položaj svojih podjetij.

V letu 2021 je bilo na območju SAŠA regije **na novo registriranih 469** samostojnih podjetnikov, s poslovanjem pa jih je **prenehalo** (izbrisanih iz registra) **241**.

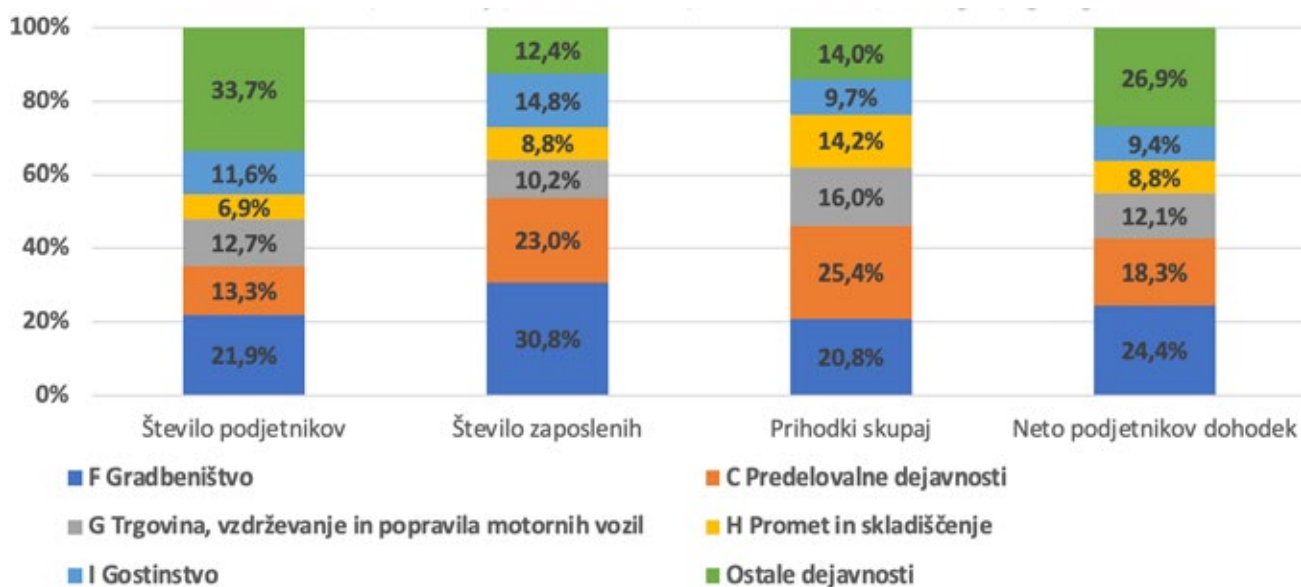
Insolvenčni postopek (stečaj) se je pričel pri samo enem samostojnem podjetniku in je bil izvršen en izbris podjetnika zaradi stečaja. V letu 2021 so bili začeti 3 postopki poenostavljene prisilne poravnave. Številni novi vpisi in izbrisi podjetnikov povzročajo nihanje števila podjetnikov, ki predložijo letna poročila za posamezna leta.

Med podjetniki je tudi več takih, ki so **obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov**, ti samostojni podjetniki glede na določila 59. člena ZGD-1 niso zavezani k predložitvi letnega poročila. Teh je bilo v letu 2021, 1.121 podjetnikov, v letu 2020 pa 989.

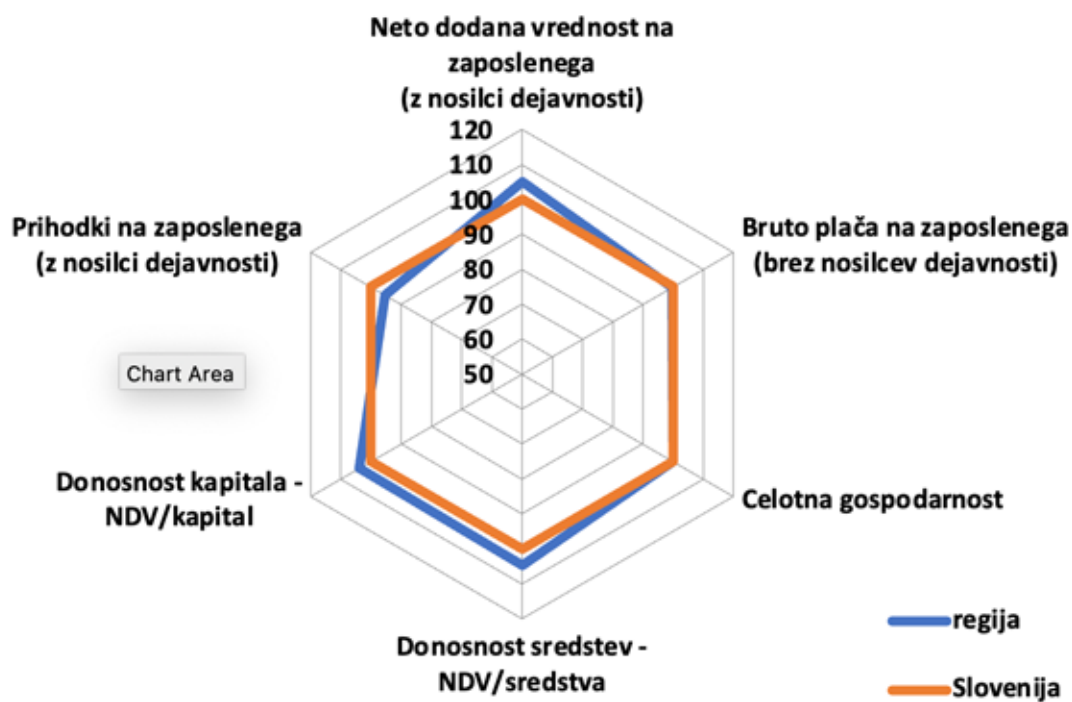
Podjetniki SAŠA regije so v preteklem letu **močno povečali svojo ekonomsko moč**. Podjetniki regije so lani dosegli 3 % pomembnejših ekonomskih kategorij v skupni bilanci podjetnikov in tako v Sloveniji ohranili svojo ekonomsko moč. V primerjavi z ostalimi regijami so se uvrstili na tretje mesto, za zasavsko in primorsko notranjsko regijo.

Za podjetništvo v SAŠA regiji je značilna usmerjenost na domači trg, v lanskem letu so na tujem trgu ustvarili le 10 odstotno realizacijo. Dobro četrtino vseh prihodkov so ustvarili podjetniki v predelovalnih dejavnostih, in dobri dve desetini podjetniki v gradbeništvu.

Ekonomska struktura po dejavnostih podjetnikov je razvidna iz spodnjega grafikona:

Ekonomska struktura po dejavnostih podjetnikov je razvidna iz spodnjega grafikona:

Kazalniki produktivnosti kažejo, da so bili regijski podjetniki in njihovi zaposleni v letu 2021 **produktivnejši** od povprečja Slovenije.

Prihodki na zaposlenega so bili lani **višji za 1 %, neto dodana vrednost na nosilca dejavnosti in njegove zaposlene višja za 8,7 %, povprečna plača** na zaposlenega je bila za 32 evrov pod slovenskim povprečjem.

Ugodno sliko kaže **kazalnik gospodarnosti**, ki je v primerjavi z **zadnjimi petimi leti najvišji**, saj so podjetniki na vsesplošni ravni zelo uspešni in prehitujejo celo regijske družbe. V regiji so podjetniki lani s 100 evri odhodkov ustvarili okoli 109 evrov, v povprečju Slovenije pa ravno tako.

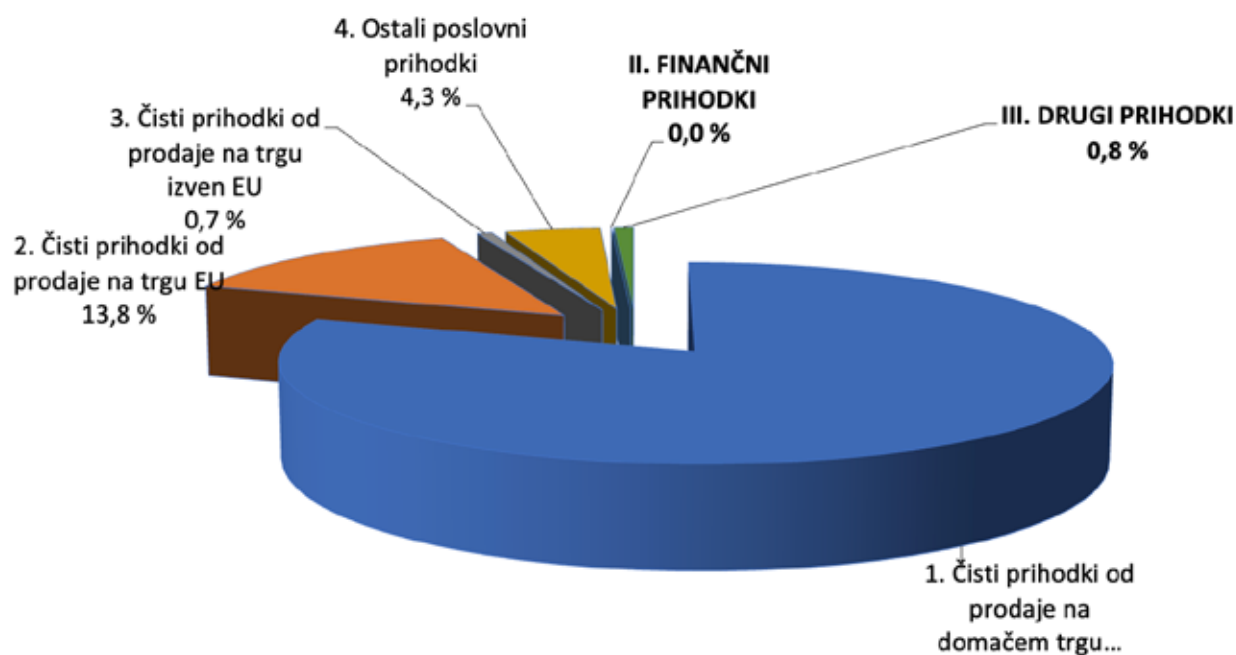
Donosnost sredstev in kapitala je nekoliko nad slovenskim povprečjem. Podjetniki SAŠA regije so lani skupaj z zaposlenimi na 100 evrov sredstev ustvarili 14,7 evrov neto dodane vrednosti, v povprečju Slovenije pa 12,9 evrov.

Prihodki

Podjetniki v SAŠA regiji so v letu 2021 izkazali za **176.500 tisoč evrov prihodkov**, kar je 24 % več kot v letu 2020. Za podjetništvo je značilna pretežna usmerjenost na domači trg. V primerjavi z letom prej so podjetniki na domačem trgu beležili za 29 % več prihodkov od prodaje. Rahlejši ukrepi za preprečitev širjenja koronavirusa so omogočili večjo okrepitev podjetništva v trgovini (+ 16,4 % rast prihodkov od prodaje). V gradbeništvu so dosegli 21,1 % rast prihodkov od prodaje.

V strukturi prihodkov leta 2021 so večino prihodkov, 99,2 % pomenili poslovni prihodki in 0,8 % drugi prihodki.

Struktura posameznih vrst prihodkov v letu 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Podjetniki so v letu 2021 izkazali **175.008 tisoč evrov poslovnih prihodkov**, kar za 24 % več kot v letu 2020. Ustvarili so jih predvsem s čistimi prihodki od prodaje na domačem trgu, 80,4 %, na trgu EU, 13,8 % in na trgu izven EU, 0,7 %.

Čiste prihodke od prodaje na tujem trgu v znesku 25.480 tisoč evrov je ustvarilo 204 podjetnikov. Od tega je 186 mikro podjetnikov ustvarilo 11.994 tisoč evrov ali 47,1 % prihodkov, 18 majhnih in srednjih podjetnikov je ustvarilo 13.487 tisoč evrov ali 52,9 % prihodkov na tujem trgu.

Finančni prihodki so znašali 18 tisoč evrov in so nižji za 17 % kot v letu 2020.

Drugih prihodkov je bilo 1.474 tisoč evrov, 23 % več kot v letu 2020. V tej skupini prihodkov se izkazujejo tudi prejete subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki, prejete odškodnine in kazni ter drugi prihodki.

Prejete državne pomoči v zvezi s protikoronskimi ukrepi so se ohranile na podobni ravni kot v letu 2020, njihov delež v kosmatem donosu je znašal 0,8 %.

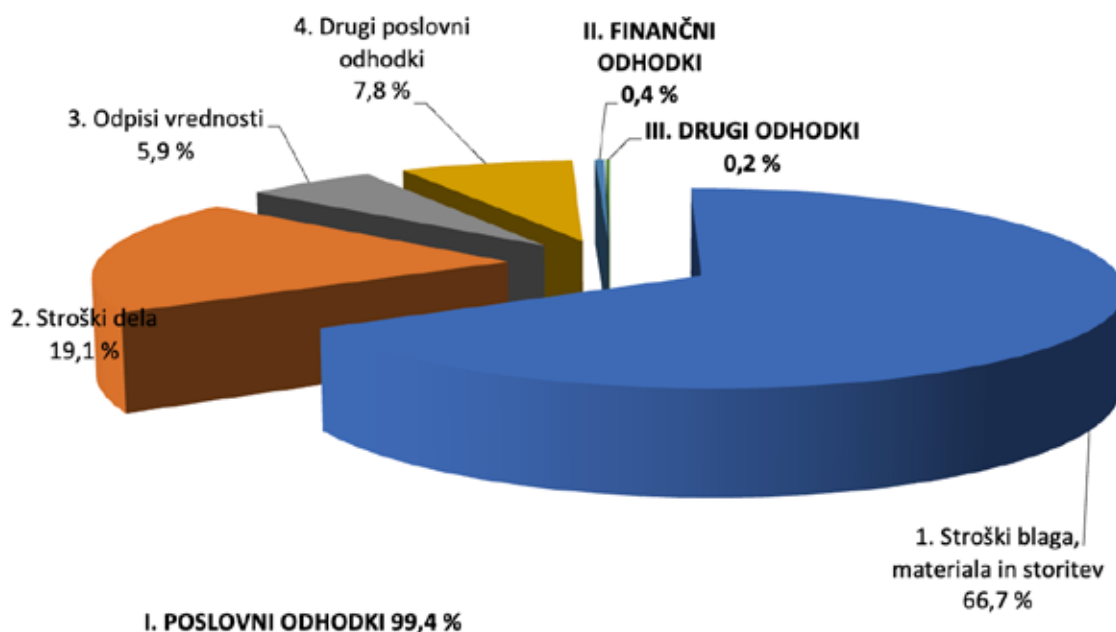
Minimalni delež finančnih in drugih prihodkov je vplival na strukturo prihodkov podjetnikov.

Denarni tok iz poslovanja (**EBITDA**) je znašal **24.031 tisoč evrov** in se je v primerjavi z letom prej povečal za 20 %. Negativni denarni tok iz poslovanja je imelo, 7,8 % podjetnikov, ki so beležili tudi izrazit upad prihodkov in dodane vrednosti.

Odhodki

Podjetniki so v letu 2021 ugotovili **161.394 tisoč evrov odhodkov**, ki so v primerjavi z letom 2020 porasli za 23 %. Večino celotnih odhodkov, 99,4 %, so pomenili poslovni odhodki, 0,4 % finančni odhodki in 0,2 % drugi odhodki. Med pomembnejšimi stroški so se lani za 29 % povečali stroški blaga, materiala in storitev, kar je pretežno posledica izrazite rasti cen surovin na globalni ravni. Stroški dela, ki predstavljajo breme delodajalca in se nanašajo izključno na zaposlene pri podjetnikih (ne vključujejo nosilcev dejavnosti), so bili višji za desetino. Odpisi vrednosti so se povečali za 6 %, drugi poslovni odhodki pa za 21 %. Finančni in drugi odhodki nimajo vpliva na celotno strukturo odhodkov.

Struktura posameznih vrst odhodkov v letu 2021 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

Podjetniki so v letu 2021 ustvarili **160.454 tisoč evrov poslovnih odhodkov**, za 23 % več kot v letu 2020. Večji del poslovnih odhodkov, 66,7 % so pomenili **stroški blaga, materiala in storitev**. Podjetniki so v letu 2021 ugotovili 107.590 tisoč evrov tovrstnih stroškov, za 29 % več kot v letu 2020.

Stroški dela so pri podjetnikih pomenili 19,1 % vseh poslovnih odhodkov. Znašali so 30.850 tisoč evrov, v primerjavi z letom prej so se povečali za 10 %. V letu 2021 je bila povprečna mesečna plača zaposlenega pri podjetniku 1.210 evro in je bila 32 evrov nižja od slovenskega povprečja. V primerjavi s povprečno mesečno plačo zaposlenih v družbah je bila nižja za 568

evrov, saj so zaposleni v družbah v letu 2021 povprečno mesečno prejeli 1.778 evrov. Za dobro desetino so se povečali prispevki za socialno varnost podjetnika, s čimer so si podjetniki tudi v letu 2021 povečali lastno socialno varnost.

Finančni odhodki podjetnikov so pomenili 0,4 % vseh odhodkov. Znašali so 669 tisoč evrov, 8 % več kot v letu 2020 in so se pretežno nanašali na finančne odhodke iz finančnih obveznosti.

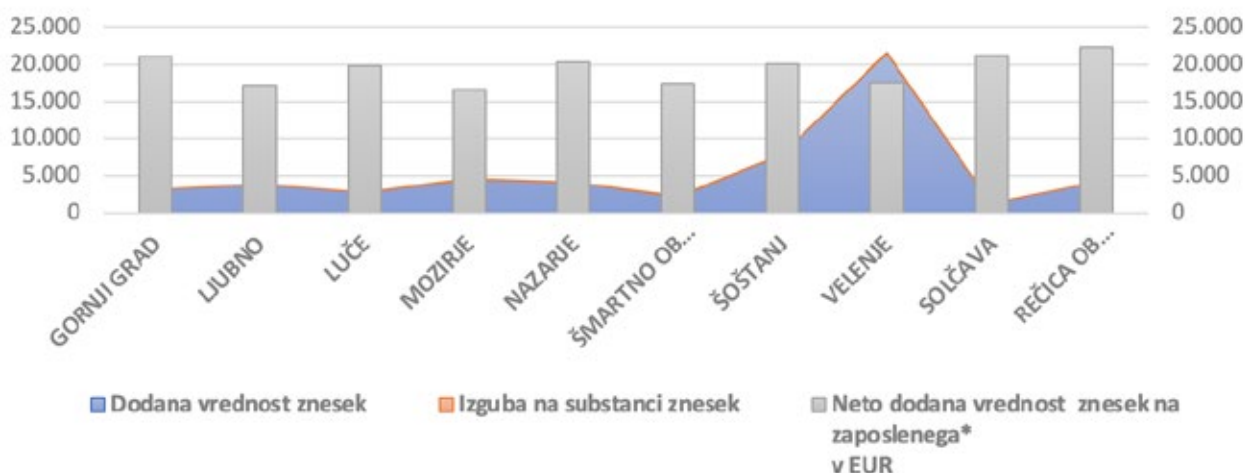
Drugi odhodki so pomenili 0,2 % vseh odhodkov podjetnikov, znašali so 271 tisoč evrov in so se v primerjavi z letom 2020 povečali za 53 %.

Dodana vrednost in izguba na substanci

Dodano vrednost v skupnem znesku 55.161 tisoč evrov je v letu 2021 v SAŠA regiji ugotovilo 1.331 (91,9 % vseh) samostojnih podjetnikov, izgubo na substanci v skupnem znesku 280 tisoč evrov pa je izkazalo 113 samostojnih podjetnikov, to je 7,8 % vseh podjetnikov, 5 podjetnikov v regiji ni izkazalo ne dodane vrednosti niti ne izgube na substanci.

Neto dodana vrednost na nosilca dejavnosti in njegove zaposlene, ki je v letu 2021 znašala 18.645 evrov, je za 15 % oziroma 2.379 evrov višja kot v letu 2020. Več kot polovico celotne mase so jo ustvarili podjetniki iz najmočnejših dejavnosti (predelovalne dejavnosti in gradbeništvo).

Spodnji grafikon nam prikazuje dodano vrednost, izgubo na substanci in neto dodano vrednost na zaposlenega, v letu 2021:

Čisti dobiček in čista izguba

Podjetnikov dohodek (dobiček) v znesku 15.881 tisoč evrov je v letu 2021 izkazalo 1.283 samostojnih podjetnikov, to je 88,5 % vseh. V primerjavi z letom 2020 se je podjetnikov dohodek pri podjetnikih, ki so predložili letno poročilo za leto 2021, povečal za 37 %. Poslovno uspešni podjetniki so v letu 2021 zaposlovali 95,8 % vseh zaposlencev pri podjetnikih v regiji.

Negativni poslovni izid (izguba) v znesku 774 tisoč evrov je v letu 2021 izkazalo 161 samostojnih podjetnikov, to je 11,1 % vseh. Negativni poslovni izid pri podjetnikih, ki so predložili letno poročilo za leto 2021, je za dobro tretjino nižji od leta 2020.

Podjetnikovega dohodka niti negativnega poslovnega izida ni ugotovilo pet podjetnikov. Ker je podjetnikov dohodek krepko presešel negativni poslovni izid, so regijski podjetniki zaključili v zelenih številkah, to je 15.106 tisoč evrov neto podjetnikovega dohodka¹⁹. V primerjavi z letom prej je bil večji za 46 %.

Poslovno leto so pozitivno zaključile vse dejavnosti in vse občine v SAŠA regiji. Največji obseg, skoraj četrtno celotnega neto dohodka podjetnikov, so lani ustvarili podjetniki v dejavnosti gradbeništva, s čimer so svoj prispevek k regijskem dohodku še okrepili. Prvo mesto so še vedno obdržali velenjski podjetniki, medtem ko so drugo mesto prevzeli šoštanjski podjetniki.

Sredstva in obveznosti do virov sredstev

Podjetniki so na dan 31. 12. 2021 izkazali 109.747 tisoč evrov sredstev, oziroma obveznosti do virov sredstev, to je za 14 % več kakor na dan 31. 12. 2020.

Med **sredstvi**, ki so jih podjetniki izkazali na dan 31. 12. 2021, je bilo 52,6 % dolgoročnih sredstev, 46,3 % kratkoročnih sredstev in 1,1 % kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev.

Dolgoročna sredstva so na dan 31. 12. 2021 znašala **57.724 tisoč evrov** in so se glede na stanje na dan 31. 12. 2020 povečala za 14 %.

Kratkoročna sredstva so na dan 31. 12. 2021 znašala **50.824 tisoč evrov**, kar je za 14 % več kot po stanju na dan 31. 12. 2020. Med kratkoročnimi sredstvi so bile najpomembnejše kratkoročne poslovne terjatve v vrednosti 22.494 tisoč evrov, katere so glede na leto 2020 ostale na enaki ravni.

Med **obveznostmi do virov sredstev** več kot polovico vseh obveznosti (52,7 %) predstavlja podjetnikov kapital, 27,0 % kratkoročnih obveznosti, 17,7 % dolgoročnih obveznosti, 2,1 % rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev ter 0,6 % kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

Podjetnikov kapital kot najkvalitetnejši vir financiranja samostojnih podjetnikov je na dan 31. 12. 2021 znašal **57.823 tisoč evrov**, kar je za 8 % več kot konec leta 2020. Podjetniki so izkazali za **19.380 tisoč evrov dolgoročnih obveznosti** ali za 32 % več kakor ob koncu leta 2020. Med dolgoročnimi obveznostmi je 89 % finančnih in 11 % poslovnih obveznosti. Višje so tako dolgoročne finančne obveznosti kot tudi dolgoročne poslovne obveznosti.

Kratkoročne obveznosti so znašale **29.588 tisoč evrov** in so v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2020 bile višje za 15 %. Med kratkoročnimi obveznostmi je 79,7 % poslovnih in 20,3 % finančnih obveznosti.

Poslovanje zadrug v SAŠA regiji v letu 2021

Ohranile pozitiven poslovni rezultat

Poslovanje zadrug v SAŠA regije v letu 2021 in primerjava z letom 2020:

Zadruge SAŠA regije so v letu 2021 malenkost povečale obseg poslovanja in ohranile pozitiven neto poslovni rezultat. V regiji je delovalo 7 zadrug, kar je ena manj kot leto prej. Ustvarile so 22.517 tisoč evrov prihodkov in 173 tisoč evrov neto čistega dobička.

V zadrugah je bilo lani 70 zaposlenih, 5 oseb več kot v letu 2020. Povprečna plača je znašala 1.474 evrov in se je v primerjavi z letom prej nominalno povečala za 47 evrov ali realno za 3,3 %. Višjim plačam pa ni sledilo povečanje produktivnosti, temveč se je dodana vrednost na zaposlenega celo nekoliko skrčila, s čimer se je vsakoletni zaostanek za produktivnostjo družb še poglobil.

V letu 2021 je **7 zadrug** (v letu 2020, 8 zadrug) ustvarilo **22.517 tisoč evrov prihodkov** in **22.321 tisoč evrov odhodkov**. Zadruge beležijo povečanje prihodkov v letu 2021 za 12 %, prav tako beležijo povečanje obsega odhodkov, in sicer za 13 %. Prihodki zadrug so pomenili 0,5 % prihodkov regijskih družb.

V zadrugah je bilo lani **70 zaposlenih**, 5 več kakor v letu 2020 in so pomenili 0,4 % zaposlenih v družbah. Povprečna plača je znašala 1.474 evrov in se je v primerjavi z letom prej povečala za 47 evrov ali 3,3 %.

Pomembnejši podatki o poslovanju zadrug regije v letih 2017 do 2021 so razvidni iz spodnje tabele:

Postavke poslovnega izida	2017	2018	2019	2020	2021
Število zadrug, ki so predložile letno poročilo	7	6	7	8	7
Prihodki, znesek v tisoč EUR	18.548	19.403	18.194	20.113	22.517
Odhodki, znesek v tisoč EUR	18.521	19.218	18.062	19.712	22.321
Neto dodana vrednost, znesek v tisoč EUR	1.483	1.882	1.938	2.398	2.384
Čisti dobiček, znesek v tisoč EUR	21	173	113	360	174
Čista izguba, znesek v tisoč EUR	1	4	6	0	1
Neto čisti dobiček/neto čista izguba, znesek v tisoč EUR	20	169	107	360	173

V letu 2021 so zadruge izkazale **neto dodano vrednost** v znesku **2.384 tisoč evrov**, v letu 2020 pa v znesku 2.398 tisoč evrov. Njen obseg se je v primerjavi z letom prej zmanjšal za 0,6 %. Nekoliko se je zmanjšala tudi produktivnost dela, ki še vedno izrazito zaostaja za produktivnostjo regijskih družb. **Na zaposlenega** je bilo v letu 2021 izkazanih **34.034 evrov neto dodane vrednosti**, v letu 2020 pa 36.677 tisoč evrov.

Čisti dobiček je ugotovilo 5 zadrug, čisto izgubo pa 2 zadrugi. V primerjavi z letom 2020 so zadruge čisti dobiček zmanjšale za dobro polovico, obseg čiste izgube pa se je povečal za 1,5 krat, zaradi česar se je neto poslovni rezultat zadrug znižal za dobro polovico. V letu 2021 so zadruge izkazale **173 tisoč evrov neto čistega dobička**, v letu 2020 pa 360 tisoč evrov. Slednji se je v primerjavi z letom prej izrazito zmanjšal, ker se je za polovico zmanjšal obseg čistega dobička, hkrati pa se je povečal obseg čiste izgube.

Glede na velikost, večina zadrug, 85,7 % vseh, je sodila med mikro zadruge, ki so s 1,5 % vseh zaposlenih ustvarile 7,5 % vseh prihodkov in celoto čiste izgube zadrug v letu 2021. Največji vpliv na poslovanje imajo srednje zadruge, ki so imele 98,5 % vseh zaposlenih in so ustvarile 92,5 % vseh prihodkov, njihov neto čisti dobiček pa je znašal 152 tisoč evrov. Tudi mikro zadruge so poslovale z neto čistim dobičkom v znesku 21 tisoč evrov. Neto čisto izgubo pa sta v letu 2021 izkazali 2 zadrugi.

Največ zadrug opravlja **dejavnost trgovine**. Lani je v tej dejavnosti poslovalo 57,1 % zadrug, ki so ustvarili 98,9 % vseh prihodkov, 97,5 % dodane vrednosti in 170 tisoč evrov neto čistega dobička. V področju trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil so 3 zadruge ustvarile 170 tisoč evrov neto čistega dobička.

Sredstva in obveznosti do virov sredstev

Zadruge SAŠA regije so na dan 31. 12. 2021 imele **9.950 tisoč evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 9 % več kot leto prej. 47,6 % zadrugnih sredstev je bilo dolgoročnih **sredstev**, katera so se v letu 2020 zmanjšala za 2 % in 52,2 % kratkoročnih sredstev, katera so glede na leto prej večja za 21 %. Največji delež dolgoročnih sredstev so imela opredmetena osnovna sredstva, njihova nominalna vrednost se v primerjavi z letom prej ni spremenila. Med kratkoročnimi sredstvi so imele največji obseg poslovne terjatve, ki so se lani povečale za 19 %.

Med **obveznostmi do virov sredstev** je bilo 47,5 % kapitala, 38,0 % kratkoročnih obveznosti, 10,0 % dolgoročnih obveznosti ter 4,5 % rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev. Obseg **kapitala zadrug**, ki je na zadnji dan leta 2021 znašal 4.728 tisoč evrov, se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 3 %. Največ kapitala je bilo zadrugnega (1.879 tisoč evrov), od tega je bilo 1.676 tisoč evrov nerazdeljivega kapitala, preostali del pa predstavljajo deleži članov zadrug. Nerazdeljeni kapital, pridobljen z lastninskim preoblikovanjem in namenjen izključno za financiranje skupnega poslovanja zadrug so izkazale 4 zadruge, in sicer 3 mikro in 1 srednja zadruga.

Viri:

- Ajpes izpostava Velenje: Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v SAŠA regiji v letu 2021, julij 2021.
- Ajpes izpostava Velenje: Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v SAŠA regiji v letu 2021, junij 2022.

